

Social sikring og retsvæsen

Afsnittet indeholder dels oplysninger om det sociale sikringssystem, herunder udgifter, institutioner, personale, klienter og ydelser, dels oplysninger om retsvæsen, der omfatter politiets, domstolenes og kriminalforsorgens virksomhed i relation til straffeloven, særlov-givningen og den borgerlige retspleje.

Materialets omfang og gruppering

Socialstatistik

Afsnittet indledes med en tabel om de sociale institutioner og foranstaltninger, som kommuner og amtskommuner har til rådighed. Oplysningerne til den sociale ressour-ceopgørelse indsamles årligt i januar gennem blanketter til de enkelte institutioner. Der indhentes data om institutionens art, pladser, indskrevne og personale.

Statistikken om de samlede sociale udgifter er baseret på foreliggende regnskabsop-lysninger. Udgifterne er fordelt efter ydelsernes formål på grundlag af et system for sammenlignende socialstatistik for EF-landene. Foruden de egentlige social- og sund-hedsområder medregnes også bl.a. tjenestemandspensioner, pensionskasser og Løn-modtagernes Garantifond.

Ved administrationen af den sociale lovgivning anvender kommunerne i udstrakt grad edb, og oplysningerne samles i fælleskommunale registre. På dette grundlag opdaterer Danmarks Statistik årligt en række statistikregistre, som benyttes til opgørelser om berørte personer og familier samt om udbetalte ydelser mv. for de enkelte lovområder. Datagrundlaget er i flere tilfælde suppleret med oplysninger fra andre personorienterede statistikregistre (fx befolknings- og familieoplysninger).

Resultaterne afspejler sig i tabeller vedrørende børnefamilieydelse, børnetilskud, boligstøtte, kontanthjælp, sygesikring, dagpenge ved sygdom eller fødsel, delpension samt sociale pensioner.

Statistikken over bistand til børn og unge er baseret på årlige blanketindberetninger fra kommunerne.

Oplysningerne om sygehuse, personale ved sygehuse og sundhedsvæsen samt anmeldte sygdomstilfælde stammer fra Sundhedsstyrelsen.

Kriminal-statistik mv.

Afsnittet omfatter kriminalstatistik og retsplejestatistik. Danmarks Statistik modtager kvartalsvis og årligt et udtræk fra Rigs-politiets anmeldelsesregister, som danner grundlag for den løbende statistik om anmeldelser af overtrædelser af straffeloven og særlovgivningen (fx politivedtægt og lov om euforiserende stoffer).

Gennem udtræk fra Rigs-politiets centrale kriminalregister opdateres Danmarks Sta-tistiks kriminalstatistikregister årligt med oplysninger om sigtelser, afgørelser og fængslinger. På dette grundlag udarbejdes statistik om opklarede forbrydelser, og om domstolenes afgørelser med opdelinger efter overtrædelsens og afgørelsens art.

Fra domstolene indsamler Danmarks Statistik årligt oplysninger om retternes arbejde vedrørende straffesager og borgerlig retspleje (fx fogedforretninger, tinglysninger og dødsboer). Opgørelsen omfatter dels afgørelser i 1. instans, dels ankede eller kærede sager afgjort ved højere retsinstans.

Herudover bringes oplysninger om kriminalforsorgens anstalter mv. samt om politiets arbejde i øvrigt.

Definitioner og ordforklaringer

Social sikring

Arbejdsmarkedets Tillægs pension
(ATP) er en obligatorisk aldersforsikring for lønmodtagere i alderen 16–66 år med mindst 10 timers ugentlig arbejdstid.

Bistand til børn og unge
Hjælpeforanstaltninger i henhold til bistandsloven vedrørende socialt vanskeligt stillede børn og unge, omfattende anbringelse uden for eget hjem med eller uden forældres samtykke, eventuelt suppleret med personlig rådgiver.

Boligstøtte
Hjælp til boligudgifter, der afhængigt af husstandens sammensætning, indkomst- og boligforhold, kan tildeles efter ansøgning. Boligsikring kan tildeles lejere i udlejningslejligheder o.l., hvor lejeren ikke er pensionist, mens boligydelse kan tildeles modtagere af social pension, som bor i leje-, andels- eller ejerbolig.

Børnefamilieydelse
Ydelse som udbetales uafhængigt af indkomstforholdene til alle familier med børn under 18 år som et fast beløb pr. barn.

Børnetilskud
Tilskud som udbetales uden hensyn til indkomst som ordinært og ekstra børnetilskud til enlige forsørgere med børn under 18 år. Særligt børnetilskud udbetales til forældreløse børn, børn af pensionister, børn af enker/enkemænd samt børn født udenfor ægteskab, hvor ingen er anset som bidragspligtig.

Delpension
Ydelse til lønmodtagere og selvstændige i alderen 60–66 år når visse betingelser om bopæltid og arbejdsforhold er opfyldt. Arbejdstiden skal nedsættes til 15–30 timer pr. uge. Delpensionen beregnes ud fra dagpengesatsen og kan højest udgøre 90 pct. af indtægtstab ved arbejdstsidsnedsættelsen.

Dagpenge ved sygdom eller fødsel
Dagpengeydelse som sikring ved indtægtstab på grund af sygdom, tilskadekomst, fødsel eller adoption. Ordningen omfatter alle erhvervsaktive personer med bopæl og skattepligt i Danmark og består dels i en obligatorisk sikring for alle lønmodtagere fra 1. fraværsdag, dels i en frivillig sikring efter 3 ugers fravær for selvstændige og hjemmearbejdende. Statistikken omhandler alene de tilfælde, hvor kommunen udbetales dagpenge. Normalt skal private arbejdsgivere udbetaale dagpenge til lønmodtagere i de første 2 uger af fraværsperioden og offentlige arbejdsgivere i hele fraværsperioden. Reglerne for udbetaling er i de senere år ændret adskillige gange.

Folke pension
En social alderspension for alle personer over 66 år, der opfylder nærmere angivne betingelser om dansk indfødsret og bopæltid.

Forskudsvis udbetalning af normalbidrag til børn
Omfatter opholdskommunens udbetalinger i de tilfælde, hvor fædres bidrag til børn født uden for ægteskab eller separerede og fraskilte ægtefællers bidrag til børn hos den anden ægtefælle ikke er betalt på forfalddagen.

Førtidspension
Social pensionsydelse, der efter ansøgning kan tilkendes personer i alderen 18–66 år. Pension kan tilkendes, når der er tale om en varig nedsættelse af erhvervsevnen på grund af fysisk eller psykisk invaliditet (helbredsbestemt førtidspension), eller når der foreligger et varigt forsørgelsesbehov af sociale og økonomiske grunde (behovsbestemt førtidspension).

Tildelingskriterierne og de udbetalte beløbsarter varierer med pensionsformerne: Højeste, mellemste, almindelig og forhøjet almindelig førtidspension samt invaliditetsydelse.

Kontanthjælp	Omfatter hjælpeforanstaltninger i henhold til bistandsloven i form af udbetaling af kontant støtte fx hjælp til underhold eller uddannelse (revalidering) til familier eller enkeltpersoner, som på grund af en social begivenhed er kommet i en økonomisk trængssituation uden mulighed for hjælp efter anden lovgivning.
Lønmodtagernes Garantifond	LG er en lovbestemt sikring af lønmodtagernes krav på løn, feriegodtgørelse mv. i tilfælde af arbejdsgiverens konkurs, virksomhedens ophør eller lign.
Sygesikring	Ordning der sikrer alle bosat i Danmark adgang til sygdomsbehandling og sundhedsvæsenets faciliteter uanset helbred, alder og indtægt. De sikrede kan uanset indtægtsforhold vælge mellem gruppe 1 med bl.a. fast og gratis lægehjælp og gruppe 2 med frit lægevalg og reduceret betaling.
Ungdomsydelse	Indkomstafhængig ydelse, der kan ydes til 16-17-årige efter ansøgning, når hverken forældres socialindkomst eller den unges egen indkomst overstiger fastsatte beløb. Ydelsen bortfaldt pr. 1. 7. 1987 i forbindelse med indførelsen af loven om børnefamiliedydelse.
Retsvæsen	
Afgørelse	Resultatet af en retshandling, på baggrund af en sigtelse. Afgørelsen kan fx være ubetinget eller betinget dom, bøde, tiltalefrafald eller frifindelse.
Anke og kære	En afgørelse i 1. instans kan eventuelt forelægges en højere retsinstans, dvs. landsretterne eller højesteret, til fornyet afgørelse.
Anmeldelse	En lovovertrædelse anmeldt til politiet eller på anden måde kommet til politiets kundskab.
Betinget straf	En domfældelse, hvor frihedsberøvelsen kun iværksættes, hvis personen inden for en vis prøvetid begår et nyt strafbart forhold eller overtræder vilkår fastsat af retten.
Borgerlig retspleje	Omfatter retshandlinger i sager, hvor der ikke er tale om overtrædelse af straffeloven eller særlovene, dvs. civile søgsmål i forbindelse med fx foged- og tinglysningsfætninger, ægteskabs- og fadderskabssager.
Første instans	Omfatter 1. retsafgørelse i sager ved byretterne og landsretterne, herunder sø- og handelsretten.
Fængsel	Frihedsstraf, som kan idømmes enten på livstid eller på tid fra 30 dage til 16 år.
Hæfte	Frihedsstraf, som kan idømmes fra 7 dage til 6 måneder. Personer, der udstår hæftestraf, har særlige rettigheder i forhold til personer, der udstår en fængselsstraf.
Kriminalforsorgen	Omfatter åbne og lukkede anstalter, arresthuse og den fri kriminalforsorgs afdelinger.
Opklarede lovovertrædelser	Et anmeldt forhold regnes for opklaret, når der er rejst en sigtelse i sagen, uanset det senere udfald af sigtelsen.
Sigtelse	Mistanke for strafbart forhold fremsat af politiet.

Straffelovs-overtrædelser	Omfatter sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser og andre forbrydelser, herunder statsforbrydelser, falsk forklaring, salg af narkotika mv.
Særlovsovertrædelser	Lovovertredelser, som ikke er omfattet af straffeloven, fx overtrædelser af færdselsloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven samt skatte- og afgiftslove.
Tiltalefrafald	Undladelse af at rejse tiltale i en straffesag, fx hvis sagen er bagatelagt eller over for unge.
Varetægtsfængsling	Frihedsberøvelse for at sikre en mistænkt persons tilstedeværelse.

Sætning

Oplysninger om anden offentliggørelse

Løbende offentliggørelse af tællingsresultater	Nyt fra Danmarks Statistik Statistiske Efterretninger, emnegruppen: <i>Social sikring og retsvæsen</i> Statistisk månedsoversigt (kvartalsvise anmeldte straffelovsovertrædelser og kvartalsvise kontanthjælpsydelser). Danmarks Statistik databanker.
Årligt tilbagevendende publikationer	Socialstatistik, statistikservice-serie med kommunefordelt socialstatistik, der udkommer med ca. 7 numre årligt vedrørende: Kontanthjælp og hjemmehjælp mv.; Bistand til børn og unge; Børnefamilieydelse og børnetilskud; Den sociale ressourceopgørelse; Boligstøtte; Sociale pensiqner; Dagpenge ved sygdom eller fødsel. Kriminalstatistik. Selvstændig årspublikation med specifcerede opgørelser (senest 1989) Statistisk tiårsoversigt.
Andre tilbagevendende publikationer	Lelevilkår i Danmark. Statistisk oversigt, udgives hvert 4. år af Socialforskningsinstituttet og Danmarks Statistik (seneste udgave efteråret 1988) Sygehusstatistik, serie udgivet af Sundhedsstyrelsen omfattende bl.a.: Virksomheden ved sygehuse Forbruget af somatiske sengepladser Sygdomsmønstret for indlagte patienter Personale- og økonomistatistik for sygehusvæsenet samt Lægestillinger og sengepladser på institutioner. Politiets årsberetning Kriminalforsorgens årsberetning.

Tabel 138.
Klubber og skolefritidsordninger
 Clubs and school-care schemes

	Antal indskrevne					Indskrevne pr. 100 i pågældende alder				
	Under 10 år	10-13 år	14-17 år	18 år og dero.	I alt	Under 10 år	10-13 år	14-17 år	18 år og dero.	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Klubber og skolefritidsordninger										
1989.....	..				96 607					
I alt 1990.....	48 240	33 396	22 400	4 844	108 880	8,7	13,3	7,7	0,1	1,9 2,1
a. Klubber.....	15 784	30 495	22 338	4 844	73 461	2,8	12,1	7,6	0,1	1,4
b. Skolefritidsordninger.....	32 456	2 901	62	.	35 419	5,8	1,2	0,0	.	0,7

TRANSLATION - Columns, 1-5: number by age groups, 6-10: number per 100 population in respective age groups. 5 and 10: total. - Rows, clubs, and school-care schemes. I alt: total. a: clubs. b: school-care schemes.

Tabel 139.**Foranstaltninger for ældre**

Measures for elderly people

	Antal indskrevne					Indskrevne pr. 100 i pågældende alder				
	Under 60 år	60-66 år	67-79 år	80 år og derover	I alt	Under 60 år	60-66 år	67-79 år	80 år og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ældreforanstaltninger										
1989	8 100	6 726	46 116	44 046	104 988	0,2	1,9	9,0	24,1	2,0
I alt 1990	8 204	7 160	46 349	44 001	105 714	0,2	2,1	9,0	23,4	2,1
a. Plejehjem	1 792	1 426	9 916	29 187	42 321	0,0	0,4	1,9	15,5	0,8
b. Daghjem	576	526	2 185	2 246	5 533	0,0	0,2	0,4	1,2	0,1
c. Dagcentre	5 348	4 842	32 118	8 700	51 008	0,1	1,4	6,3	4,6	1,0
d. Beskyttede boliger	488	366	2 130	3 888	6 852	0,0	0,1	0,4	2,1	0,1

¹ Herunder personer uden oplysning om alder.

Kilde: *Social sikring og retsvæsen* (Stat. Efter.).

TRANSLATION - Columns, 1-5: number by age groups. 6-10: number per 100 population in respective age groups. 5 and 10: total. - Rows, measures for elderly people. I alt: total. a: nursing homes. b: day homes. c: day centres. d: protected dwellings.

Tabel 140.

Familier med kontanthjælp

Families receiving cash benefits under the Social Assistance Act

	Hovedpersonens alder					Familier i alt 1989 incl. uoplyste	Familier i alt 1988 incl. uoplyste	Heraf enlige ¹ 1989		
	Under 18 år	18-24 år	25-39 år	40-67 år	68 år og derover	6	7	Enlige i alt	Heraf kvinder	Heraf kvinder med børn
	1	2	3	4	5			8	9	10
antal familier										
Familier i alt netto ² 1988	2 451	105 861	133 957	67 225	4 228	321 164				
Familier i alt netto ² 1989	1 811	110 888	138 826	64 844	455	323 236	250 017	131 979	60 932	
Familier i alt brutto (1-9)	2 608	156 039	232 655	98 883	532	499 195	491 661	390 246	217 206	115 779
1. Hjælp til underhold i alt	887	102 105	98 266	42 419	217	249 117	247 830	213 206	108 923	45 401
a. Hjælp til underhold mv. indtil 9 mdr.	465	78 779	72 364	28 983	73	184 200	186 331	157 620	78 353	31 178
b. Hjælp til unge	174	21 065	413	217		22 182	14 589	21 574	12 814	483
c. Hjælp til underhold mv. efter 9 mdr.	74	18 794	32 872	16 405	71	69 097	61 763	60 955	30 749	18 083
d. Hjælp til enkeltudgifter	498	29 974	44 057	17 029	87	93 587	97 011	80 247	44 398	26 493
e. Hjælp til flygtninge efter § 37	107	2 057	4 553	699	28	7 576	12 012	4 938	841	392
2. Hjælp til uddannelse mv. i alt	453	19 309	28 512	7 851	21	56 736	56 093	45 970	24 506	13 322
a. Hjælp til uddannelse	340	14 822	19 581	5 245	7	40 327	37 664	34 808	21 058	11 560
b. Vederlag til opträning	38	2 731	3 936	1 856	3	8 650	9 693	6 955	3 399	1 833
c. Hjælp til arbejdsmaskiner	7	579	1 094	435		2 140	1 762	1 509	602	306
d. Hjælp til flygtninge efter § 42	88	2 845	6 514	817	3	10 444	12 208	6 552	1 213	582
e. Igangsættingsydelse	1	241	390	245	8	894		662	339	181
3. Hjælp til at undgå børns anbringelse	103	631	3 909	1 431	6	6 161	6 444	4 486	3 623	3 124
4. Hjælp til sygebehandling mv.	228	21 829	38 436	20 976	143	82 737	81 590	66 622	40 822	22 113
5. Hæstilling eller pålæg	586	2 757	20 041	8 965	23	32 737	30 819	23 785	17 131	14 357
6. Hjælp til flytning	46	3 662	5 260	1 697	5	11 171	12 141	9 629	5 231	2 980
7. Forsorgelse af børn med handicap	128	2 266	30 186	13 625	61	46 579	42 421	17 885	14 537	13 481
8. Forsorgelse af voksne med handicap	3	973	1 608	909	34	3 595	3 437	2 482	1 228	371
9. Hjælp til flygtninge i øvrigt	174	2 507	6 437	1 010	22	10 362	10 886	6 181	1 205	630

Anm. Tabellen omfatter ydelser i henhold til bistandslovens kapitel 9-11. Begrebet familier omfatter samlevende ægtefæller, alle andre voksne samt personer under 18 år, hvis de enten har indgået ægteskab, selv har børn, er gravide, er forsørgeløse/forældreløse eller har egen bopæl. Alderen er pr. 31. december i tællingsåret.

TRANSLATION – Columns, 1-5: age of head of family. 6-7: families, total. 8-10: of which single persons; 8 total. 9: of whom females. 10: of whom females with children. – Rows. Total families, net 1988. Total families, net 1989. Total families, gross (1-9).

¹ Omfatter alle familier der ikke er samlevende ægtefæller, – dvs. både reelt enlige og parfrie par. ² Tallet er mindre end summen af underkategorierne, da samme familie kan have modtaget flere former for bistand.

Kilde: *Social sikring og retsvæsen* (Stat. Efterr.)

Tabel 170.
Dødsboer, konkursboer, tinglysninger, fogedforretninger m.m.
Estates of deceased persons, bankruptcies, registrations, enforcement proceedings, etc.

	1990				1989	
	Hoved-stadens ¹ 1	Øerne i øvrigt 2	Jylland 3	Hele landet 4	Hele landet 5	
Fogedforretninger						
Begæрinger om udlæg samt arrest og forbud.....	132 855	165 409	175 486	473 750	507 705	Petitions for distraint, etc.
Indsættelse iht. afbeta-lingsloven.....	1 458	1 804	2 042	5 304	7 786	Recovery of property bought on hire purchase
Ind- og udseættelsesforretninger i øvrigt.....	10 638	8 168	10 965	29 771	28 805	Other cases of taking possession and ejection
Afholdte auktioner over fast ejendom						
Afholdte auktioner over fast ejendom	2 661	5 872	5 729	14 262	14 390	Auctions sales of real property
Notarialforretninger						
Tinglysningsfors. i alt	260 943	527 759	731 355	1 520 057	1 593 625	Notarial business, Registration business, total
Skeder og andre adkomst-dokumenter.....	21 604	49 381	68 542	139 527	137 802	Conveyance and title deeds
Pante-skadesløsbreve i fast ejendom.....	37 661	80 019	110 461	228 141	255 938	Mortgages, real property
Pante- og skades-løsbreve i løsøre	16 547	31 536	40 584	88 667	91 475	Mortgages, movable property
Tinglysninger i øvrigt.....	185 131	366 823	511 768	1 063 722	1 108 410	Other registration
Dødsboer i alt						
Slutt. uden skiftebehandling	16 121	18 194	26 111	60 426	58 259	Estates of deceased pers.
Slutt. uden skiftebehandling	5 888	4 347	5 917	16 152	15 447	Disposed of without adm.
Uskiftet bo.....	2 635	4 785	7 454	14 874	14 722	Undivided possession
Privat skifte.....	5 719	7 346	10 474	23 539	22 769	Private distrib. of estate
Eksekutorbehandling.....	354	216	163	733	713	Administered by executor
Skifte af skifteretten.....	926	939	1 158	3 023	3 020	Administered in court
Solvente.....	744	699	892	2 335	2 417	Solvent
Insolvente	182	240	266	688	603	Insolvent
Udlagt ægtefællen i medfør af skiftelovens § 57.....	599	561	945	2 105	1 588	Passed to spouse in pursuance of § 57 of the Admin. Act.
Sluttede konkursboer i alt						
Sluttede konkursboer i alt	534	777	1 044	2 355	2 213	Bankruptcy proceedings terminated
Ingen aktiver.....	225	253	357	835	902	No assets

¹ Retskredse i København og omegn, dvs. nr. 1-12.
Kilde: *Social sikring og retsvæsen* (Stat. Efterr.).

TRANSLATION – Columns 1: in Copenhagen area. 2: rest of the Islands. 3: Jutland. 4 and 5: all Denmark.